

frem, og hvorledes den har udviklet sig, og det har vist sig, at der paa det Arbejde, der bliver udført for Staten, kan tjenes ganske godt ved Siden af, at man ogsaa faar mange flere Slags Arbejder, som kan passe snart til den ene og snart til den anden, og det er en given Ting, at den Vekselvirkning, der fremkommer herved, og den Nytte, Fangerne vil kunne være i Stand til at gøre ved deres Arbejde, er af opdragende Betydning. Det er dette, jeg lægger saa overordentlig stor Vægt paa, og derfor anbefaler jeg dette Lovforslag og den foreslaaede Ordning i det hele taget, idet jeg tror, at baade Fangerne og Staten er overordentlig godt tjente med en saadan.

Rottbøll: Det foreliggende Lovforslag er en Følge af, at man har forandret Systemet for Arbejdet i Fængsler og er ved at gaa over til, at Arbejdet i Stedet for som tidligere at udføres for private Arbejdsgivere nu skal udføres for Fængselsforvaltningens Regning. Jeg tror, at det maa siges at være med god Grund, at man har forandret Systemet. I alt Fald tyder — som det er meget godt oplyst i det medfølgende Bilag — de Erfaringer, man har gjort i andre Lande, særlig i Sverige, paa, at det er langt fordelagtigere og langt bedre i det hele taget at komme ind paa det nye System. Jeg skal kun nævne, at man for Sveriges Vedkommende har oplyst, at medens i 1904, før den nye Arbejdsordning blev indført — før 1904 havde Sverige altsaa samme Arbejdsordning, som vi hidtil har haft — den samlede Indtægt ved Fængselsarbejdet ikke oversteg 213,000 Kr., var den samlede Indtægt i 1908 789,000 Kr. Det viser sig ved disse Tal — og for Resten ved adskillige andre Tal, der er anførte i det nævnte Bilag —, at det har været en fornuftig Foranstaltning i Sverige, og der er ikke Grund til at vente andet, end at det ogsaa her vil være en klog og rigtig Foranstaltning.

Saaledes som Lovforslaget var forelagt i Folketinget, gik det jo ud paa, at man vilde ansætte en Kontorchef under Fængselsdirektoratet, idet man allerede havde beskikket en Arbejdsleder. Der er for øvrigt det mærkelige ved dette Forhold, at i Bemærkningerne siges det, at den 14. Februar 1913 beskikkede man Konsul Birch til at forestaa Ledelsen af Straffeanstaltningernes Arbejdsdrift i Overensstemmelse med „den nysnævnte Anordning“, men ser man saa efter, hvad denne nysnævnte Anordning drejer sig om, viser det sig, at den er af 7. Marts 1913; altsaa,

en Maanedstid efter, at Konsul Birch er beskikket, kommer den Anordning, efter hvilken han er beskikket. Det lyder noget mærkeligt, og man har jo ogsaa i Folketinget gjort opmærksom derpaa. Det er imidlertid ikke nogen Anklage mod den højtærede nuværende Justitsminister, thi det er den tidligere Justitsminister, der har ordnet Forholdet. I det oprindelig forelagte Lovforslag var det bestemt, at Kontorchefen skulde lønnes af Konsul Birch, der ikke selv var Embedsmand, men indordnes under Fængselsdirektoratet. Det forekommer mig, at der var noget lidet tiltalende i denne Ordning, og jeg ser derfor med Tilfredshed, at Lovforslaget er blevet ganske forandret nede i Folketinget. Efter Folketingets Affattelse bliver Konsul Birch Kommitteret, altsaa en Slags Embedsmand, og under ham bliver saa ansat denne Kontorchef, som Staten lønner. Hvorvidt nu denne Ordning er den eneste rette, kan jeg ikke have nogen bestemt Mening om, man kunde jo tænke sig, at man ansatte en Arbejdsleder for dette Fængselsarbejde og lod ham antage den fornødne Medhjælp, men om dette nødvendigvis skal være en Kontorchef, som atter har nogen under sig, skal jeg ikke have nogen Mening om i Øjeblikket; det vil blive nærmere undersøgt i Udvalget. Jeg skal kun tilføje, at medens Oplysningerne fra andre Lande om, hvorledes Forholdene har været ved det nye System, hvilke Indtægter man har haft, og hvorledes det i det hele har udviklet sig i Mod sætning til Entreprisesystemet, er meget gode, savner jeg i høj Grad Oplysninger fra vort eget Fængselsvæsen. Det er meget lidt, man faar at vide herom. Om saadan en Ting, som hvad Nettofortjenesten er, faar vi ikke noget at vide. Det er i det af Folketinget vedtagne Lovforslag bestemt, at den Kommitterede skal have 5,000 Kr. aarlig samt en Tantième af 1½ pCt. Efter den tidligere Akkord mellem den daværende Justitsminister og Konsul Birch skulde denne have 10 pCt. af Nettofortjenesten. Nu er Tantièmen ganske vist sat meget betydeligt ned, for saa vidt som den kun er ½ pCt. af Nettofortjenesten. Men det vilde dog være ret naturligt, at man fik at vide, hvad Nettofortjenesten er. I en almindelig Forretning vilde Nettofortjenesten være det, der kom ud, naar man trak Arbejdsløn o. s. v. fra. Jeg har ikke tænkt mig, at Nettofortjenesten her vil sige det, der kommer ud, naar man først trækker fra, hvad Arbejdskraften koster, thi hvis man skal trække fra, hvad Fangerne koster